

Majanduskeskkond ja ettevõtlus

Raplamaa arenev ja konkurentsivõimeline ettevõtlus aastal 2015

Hetkeseis ja trendid

Piirkonna majandusareng ja ettevõtlus algavad *inimestest* – haritud ja aktiivse suhtumisega tööandjad ja töövõtjad on võtmetähtsusega. Raplamaal ei ole olukord selles osas halb – leidub edukaid ettevõtjaid, töövõtjad löövad läbi ka pealinna tööturul. Esile võib tuua kaks peamist aspekti – suhtumine toimivatesse protsessidesse ja tööalane arengu kompetents.

Raplamaal on olemas algatusvõimelised, edasipüüdlikud ja uuendusmeelsed inimesed ning suhteliselt noor *elanikkond* (32 % noori). Samas jätkuvad aga trendid rahvastiku vananemisele ja töøjõuliste osakaalu vähenemisele. See raskendab olukorda ettevõtluses ja tööturul. Siiski on üldiselt hõreda asustusega Raplamaa – maakonna rahvastikuprognooosi alusel otsustades – veel päris mitu aastat suhteliselt heal positsioonil, võrreldes paljude teiste Eesti piirkondadega. Raplamaal on veel ruumi ja arengupotentsiaali uutele investeeringutele, uutele ettevõtetele. Maakonnas on veel vaba töøjõudu ja praegu maakonnast kaugel töötavaid inimesi on võimalik koju „tagasi pöörata“ või ka “tõmmata juurde” elanikkonda pealinnaregioonist. Asjaolud, et uued tehnoloogiad tõstavad tööviljakust ja nõuavad vähem töøjõudu on töøjõu liikuvust oluliselt kasvatanud (elu- ja töökoht erinevas kohas), ning see mõjub positiivselt ettevõtlusele. Töøjõu hind maakonnas ei ole veel nii kõrge kui Tallinnas, kuid on selge trend selle jätkuvalle kallinemisele.

Kõrgemate palkadega pealinnaregiooni lähedus on määrav, sest see tingib suhteliselt suure oskustööliste ja „ajude“ väljarände Tallinna. Kohapeal tekib puudus kvalifitseeritud töøjõust. Ka maakonna sees on teataval määral täheldatav sarnane liikumine – maapiirkondadest suurematesse keskustesse. Kvalifitseerimata töøjõu tahtmatus või suutmatus kvaliteetset tööd teha – valmisolek ja motiveeritus madal – on juba saanud takistuseks ka lihtsamate töökohtade loomisel maakonda. Trend pikemaajalisele kvalifitseeritud töøjõu osakaalu suurenemisele on juba praegu täheldatav – oskusteta ei ole enam kerge leida töökohta.

Ettevõtluse arenguraskused ei sõltu mitte ainult töøjõust, vaid oluline on ka juhtimine. Mitmetel juhtudel võime täheldada juhtide ebakompetentsust või isiku suutmatust kehtestada end ettevõtjana. Oskusi ja infot kasutatakse vähe ära.

Maakonna majanduselu seisukohalt on hariduse valdkonnas paljugi positiivset. Raplamaal on olemas kaks pikaajaliste traditsioonidega kutseõppeasutust (Kehtna MTK ja Vana-Vigala TTK), kus varasematel aastatel koolitati põllumajandusspetsialiste. Viimasel kümnendil on mõlemad koolid ümber orienteerunud ning hakanud õpetama uusi vajalike erialasid (turism, toitlustus, sepad, autolukksepad, maamõõtjad, vee-ehitajad jne) ning tehakse koostööd ettevõtete ja nende ühendustega, et ametiõpet täiustada.

Siiski on vabariigi kutseharidussüsteemi üldine muutus oma jälje jätnud ka Rapla maakonda, sest riiklikust poliitikast johtuvalt on meie koolide seisund ebaselge ja ebakindel.

Maakonnas jagavad kutseõpet ja kooliharidust veel ka Kesk-Eesti Arenduskeskuse (KEA) Rapla õppekeskus, kus pakutakse täiendkoolitust ja ümberõpet täiskasvanutele ning Mainori Kõrgkooli Rapla õppekeskus, kus saab töö kõrvalt õppides omandada kõrghariduse.

Maakonna üldhariduskoolide majandusõpe loob hea põhja edasiseks kujunemiseks ettevõtlikuks inimeseks, kuid siiski ei tegeleta koolides kutse-suunitlusalase tööga piisavalt. Viiakse läbi nn karjäärpäevi ja põhikooli lõpetajatele kutse-sobivusteste. Õpilased osalevad vabariiklikel üritustel Teeviit ning kõrg- ja ametikoolide lahtiste uste päevadel. Koostöös Tööhõiveameti ja Noorte Teabekeskusega korraldatakse „maakonna tööbörsi”, kus jagatakse infot ametikoolide õppimisvõimalustest ja maakonna ettevõtete vabadest töökohtadest. Isiksuse kujunemise seisukohalt on aga väga oluline, et juba lasteaias ja algkoolis hakataks tegelema oskustega tööinimese ettevalmistamisega. Koolide ja ettevõtjate vaheline side on praegusel hetkel puudulik.

Kuigi võime märgata teatavat hariduse väärtustamist ning arengut mõningate oskuste osas (inglise keel, IKT), siis vananenud haridussüsteemi jätkuv püsimine ja suutmatuse seda muuta loob suhteliselt negatiivse tausta, puudub elukestva õppe kontseptsioon ja võimalused selleks.

Maakonnas puuduvad suured, oma tegevusvaldkonnas olulist mõju omavad teadusasutused, kuid on olemas mitmed väiksemad teadus- ja arenduskeskused – Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu, Kuusiku Katsekeskus, Sadolin AS. Tuleb tõdeda, et riik ei toeta piisavalt arendustegevust väikeettevõtluses, kuigi just see aitaks ettevõtjal areneda ja konkurentsisis püsida.

Raplamaal ei ole suuri, piirkonnas domineerivaid ettevõtteid (v.a. Järvakandi Klaas) ja ka tegevusalade osas on pilt üsna mitmekesine. See muudab majanduskeskkonna paindlikumaks ja vähem haavatavaks. Ettevõtluse iseregulatsioon toimib üldjuhul hästi, kuid liigne konservatiivsus, ettevõtluse planeerimatus ja ettevõtjate madal valmisolek majanduskeskkonna muutusteks teevad olukorra raskemaks. Raplamaa ettevõtjad peavad valmis olema jätkuvaks globaliseerumiseks, turumuutusteks ja ka konkurentsi suurenemiseks Euroopa ühises majandusruumis. Ettevõtluskeskkonna kallinemine ja tugevnev konkurents sunnivad spetsialiseeruma ja koostööle. Kohalike ettevõtete vähenemine kapitaliseeritus ja väliskapitali jätkuv juurdevool muudavad väiketootjate toimetuleku küsitavamaks ning annavad eelise suurematele ettevõtetele.

Maakonna ettevõtlust mõjutab positiivselt hea logistiline asukoht Tallinna (kiirelt arenev majanduspiirkond) lähedal koos tiheda teedevõrgu ning oluliste läbivate maantee- ja raudteetrassidega. Olulisemad maanteetrassid on Tallinn-Pärnu-Ikla (Via Baltica) ja Tallinn-Rapla-Türi-Viljandi (GreenWay). Euroopa Liidu vahenditega on suurte maanteetrasside olukord juba paranenud ja see jätkub. Kohalik teedevõrk on suhteliselt halvas seisus, sest mustkattega teede osakaal on väike. See takistab mitmete piirkondade arengut. Raudtee, mille ühendus Tallinna ja Pärnu ning Viljandiga kulgeb läbi Rapla, läbilaskevõime rahuldab hetke vajadusi, kuid raudtee kvaliteet ei ole hea ning raudteeühendus Läti suunal on hoopis katkenud.

Maakonda läbib gaasitrass. See loob juba praegu võimalused gaasi tööstuslikuks ja energeetiliseks kasutamiseks Kohilas ja Järvakandis. Gaas võetakse lähiajal kasutusele ka Raplas. Kavandamisel on gaasitoru viimine Kaereperre ja Kehtnasse.

Elektriga varustatus on üldiselt hea, kuid probleeme tekitab elektrikatkestuste likvideerimisel. Andmeside mahud suuremais asulais on head, kuid keskustest väljaspool ei ole see tagatud.

Raplamaal on puhas keskkond ja mitmeid kohalikke loodusvarasid (dolomiit, turvas, mets, tootmismaa jm.), kuid paljud neist võimalustest on kasutamata. Rapla maakonnas on veel

võimalik saada suhteliselt odavat tootmismaad, mis on atraktiivne investorile. Probleemiks on see, et tootmispinnad on ette valmistamata, (osaliselt) tühjalt seisvad tehnokülad on korrast ära. Renoveerimata võrgud – see on potentsiaal, mida tuleb paremini ära kasutada. Lõpule viimata maareform takistab maaomandi stabiliseerumist, on oht, et munitsipaalmaa puudus seiskab planeeringute elluviimise.

Eesti majandus on viimastel aastatel suhteliselt kiiresti taastunud ja arenenud, *majanduse kasv* jätkub. Pidevalt muutuv seadusandlus ja bürokraatia suurenemine on trendid, mis juba praegu toimivad ning edaspidi veelgi süvenevad. On oht ettevõtluskeskkonna ülereguleerimiseks nn. „euronõuete“ täitmise ettekäändel.

Kohalikud omavalitsused ei ole motiveeritud toetama ettevõtlust, sisuline koostöö omavalitsuse ja ettevõtja vahel on nõrk. Tihti soosivad kohalikud omavalitsused oma elanike töötamist väljaspool, sest lihtsam on koguda tulumaksu, kui soodustada kohapeal ettevõtluse arendamist. Üheks põhjuseks siin on ka tõik, et kohalikud ettevõtjad ei ole töötajatele makstava palga osas konkurentsivõimelised. Nõrgad vallad ei ole ettevõtetele tõsiseltvõetavaks partneriks (haldusreform on pooleli), sest valdadele seatavad arengueesmärgid on ebaselged ja nende elluviimine on järjekindlusetu. Riik ja selle erinevad ametkonnad ei motiveeri omavalitsusi ettevõtlust arendama, kõik sõltub ikkagi kohapealse valla aktiivsusest.

Maakondliku ettevõtlus- ja arenduskeskuse käivitamine on juba andnud oma positiivse mõju piirkonna majanduse arengule. Loodud ettevõtjate ühendused Raplas ja Märjamaal on hakanud aktiivselt koos käima ja vaba aega sisustama. Korraldatud ühised õppereisid on andnud uusi positiivseid kogemusi. Ettevõtjate ühendused peaksid otsima tihedamat kontakti omavalitsustega ning välja tulema omapoolsete konkreetsete ettepanekutega.

Eesti üldise positiivse maine taustal Euroopas on Raplamaa Eestis ja välismaal tundmatu ja väheatraktiivne, imagoloogiline töö maakonnas on olnud süsteemitu ja piiratud. See tekitab ohu, et teised piirkonnad võivad areneda kiiremini ja suruda meid ebasoodsamasse positsiooni.

Liikmelisus Euroopa Liidus võimaldab käivitada uudseid projekte ja kaasata lisavahendeid ka ettevõtluse konkurentsivõime tõstmiseks. Oht, et neid võimalusi ei suudeta hästi ära kasutada, on reaalne, kuna projektivõimekus kohapeal on ebapiisav. Samuti ei võimalda rahaliste vahendite nappus kindlustada kõiki projekte nõutava omaosalusega. Ka ettevõtjate eneste vahel puudub globaalses konkurentsipüsümiseks vajalik tõsiseltvõetav koostöö.

Visioon „Majanduskeskkond ja ettevõtlus 2015”

Aastaks 2015 on Raplamaa konkurentsivõimelise ettevõtlusega piirkond, mis on huvipakkuv nii sise- kui välismaisele kapitalile. Stabiilne ja maksujõuline turg on loonud eelduse paljude Eestis ja Euroopa Liidus konkurentsivõimeliste väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete tegutsemiseks maakonna erinevates valdkondades ning palgataseme võrdsustumiseks arenenud Euroopa riikidega.

Rapla maakonna ettevõtluskliima ja –tingimused on soodsad. Raplamaa on kaasaegsete tehniliste infrastruktuuridega piirkond, kus kõik ettevõtjale olulised teenused – elekter, vesi, gaas, andmeside jne. – on kvaliteetsed ja kättesaadavad. Olemasolevad tehnokülad on korrastatud – vajalik on kasutusele võetud, ebavajalik – lammutatud.

On väljaarenenud ettevõtluse tugisüsteemid ning paranenud maakonna ettevõtete vaheline koostöö. Hea partnerlussuhe vallavalitsuse ja ettevõtete vahel (informatsioon, nõuanne, operatiivsus) võimaldavad ettevõtjatel paremini oma tegevust ette kavandada.

Aastaks 2015 on Rapla maakonna ettevõtlus ja tööhõive teinud läbi olulised kvalitatiivsed muutused. Toimiv pidevõppesüsteem tagab tööjõu kõrge ja kaasaegse kvalifikatsiooni, tööjõu konkurentsivõime ja väga madala tööpuuduse – kõik soovijad saavad tööd.

Need tegurid, aga ka hajaasustuse taastumine, eramute arvu suurenemine ja puhas elukeskkond tagavad selle, et noored tahavad jääda või tulla tagasi Raplamaale end teostama tööandja või töövõtjana. Elanikkond nooreneb.

Probleemid. Arengueesmärgid. Lahendused

Peamiseks majandusarengut piiravaks teguriks Raplemaal on *tööandjate ja töövõtjate piiratud oskused ja madal motivatsioon*. Ühest küljest tunnevad ettevõtjad puudust kvalifitseeritud tööjõust, sest kvalifitseerimata tööjõud ei taha või ei suuda teha kvaliteetset tööd. Teisest küljest aga ei suudeta ise tihti end ettevõtjana kehtestada, konkurentsivõimiseks vajalikke oskusi ja informatsiooni kasutatakse vähe. Kokkuvõtvalt – maakonna majanduskeskkonnas osalejate areng tööandjaks või töövõtjaks on ebarahuldav.

Haritud ja aktiivse suhtumisega tööandjad ja töövõtjad on majanduse arengule võtmetähtsusega. Kuidas saavutada aktiivne hoiak ja kohusetundlik suhtumine töösse ning kuidas tagada inimeste püsiv kompetents – need on arengu sõlmküsimused. Maakonna tööandjad ja töövõtjad peavad saama konkurentsivõimelisteks.

Probleemi põhjused algavad juba põhikooli tasandil – kutsenõustamine on nõrk ja abstraktne. Siin on oluline saavutada reaalne ja püsiv side ettevõtjatega. Kooli õppekavadesse viia sisse kohalik majandusõpe, kus esmateadmise baasil moodustatakse koolidesse õpilasfirmad ja saadakse esimesed ettevõtluse alased kogemused. Eriliselt tuleb suhtuda ka nn. “varjupäevadesse” ja praktikakohtadesse, sest selle käigus on õpilastel võimalik paremini mõista ühe või teise ameti olemust ja töö iseloomu ning see on abiks ka tulevase elukutse valikul.

Kutseharidussüsteemis on ettevõtjate osa tellija ja praktikabaasina ebapiisav, seetõttu esineb mitmetel erialadel vastuolu sotsiaalse tellimuse ja tegeliku koolituse vahel – nõudlus ja pakkumine ei lange kokku. Koolide õppekavad peaksid rohkem olema seotud noorte ettevõtlusalase ettevalmistusega. Õppetöö peaks toimuma vastavalt kehtestatud kutsestandarditele ja suutma kiiresti pakkuda uusi erialasid, mida ühiskonna areng kaasa toob. Kutsekoolid ja kõrgkoolid peaksid tagama oma lõpetajatele täiendõpet ka teatud aastate möödumisel. Uute ametite ja erialade propageerimisel on oluline koht erialaliitude poolt läbiviidavatel kutsevõistlustel. Noorte tööalase kogemuse saamiseks tuleb soodustada erinevate töömalevate teket ja kaasata sellesse tegevusse ka riigi vahendeid.

Eesti Vabariigi liiga liberaalne sotsiaalpoliitika on põhjustanud olukorra, kus tavainimesel puudub motivatsioon hakata ettevõtjaks. Riigi poolt antavad sotsiaaltoetused võimaldavad kuidagi ära elada, aga mitte ise tegutsema hakata. Lahendustena võiksid siin kõne alla tulla: teadliku riskijulguse arendamine, riskikapitali kasutamise võimaldamine kohapeal. Riik peab leidma lisavõimalusi ettevõtlusalase tegevuse ergutamiseks, sest Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus ei suuda oma piiratud vahenditega kõiki algavaid ettevõtjaid abistada. Veelgi suurem probleem on see, et Eestis on ettevõtjatel toetuste saamine muudetud bürokraatlikult väga keeruliseks. Praegu on riigi (EAS, PRIA jt.) ülesanne ettevõtjate arengu toetamine eeskätt koolitamise ja nõustamise näol, kuid saab ka stardiabi, infrastruktuuri toetust, eksporditoetust, investeringutoetust).

Teise väga olulise probleemina ettevõtluse arengule Rapla maakonnas on olemasolevate *tehniliste infrastruktuuride ja kommunikatsioonide halb olukord*. Ettevõtluse seisukohalt on oluline saavutada kvalitatiivne hüpe maanteevõrgu üldises seisundis, paranema peab raudtee kvaliteet ja taastuma ühendus lõunasuunal. Oluline on toimiv ühistranspordisüsteem, mis tagab inimeste mobiilsuse. Tähtsad on kvaliteetne andme- ja telefoniside kogu maakonna territooriumil, elektrienergia kvaliteet ja piisavad võimsused, veevarustus, võimalused

maagaasi kasutamiseks jm. Viimase osas on oluliseks projektiks Rapla linna ja piirkonna (Valtu, Kaerepere, Kehtna, Alu) maagaasiküttele üleviimine.

Oluliseks probleemiks on ettevõtjate vähene *koostöö ja nõrgad tugisüsteemid*. See on muutunud eriti teravaks majanduse jätkuva rahvusvahelistumise tingimustes. Ettevõtte rahvusvahelistumise kvaliteedi määravad: visualiseeritud missioon ja strateegia, turuvõimaluste ja tarbija vajaduste tundmine, tarbija käitumise tundmine ja jälgimine, konkurentsivõimekus, toote- ja protsesside arendus.

Üks võimalikke konkurentsivõimet kasvatavaid koostöö vorme on klastrid. Klastrisise koostöö põhimõte on, et üheskoos tegutsedes saavutatakse rohkem. Ettevõtetevaheline koostöö tähendab kaugeleulatuvate eesmärkide põhjal sõlmitud vabatahtlikku liitu, mis suunatakse konkurentsivõime parandamisele või kaitsmisele. Ettevõtted võivad olla koostöösuhetes ka teiste organisatsioonidega: kõrgkoolide, omavalitsuste, uurimisasutustega jne. – nn. tugivõrgustikuga. Üha mitmekülgsemas maailmamajanduses ei ole ettevõtte positsioon sõltuv ainult oma võimetest. Tulevikus on otsustav see, millise koostöövõrgu ettevõtte suudab luua või millises osaleda.

Koostööga saavutatakse kulutuste ja riski vähenemine, parem ligipääs turuinfole, tootlikkuse ja kvaliteedi paranemine, lisa- ja tugifinantseerimine, tõhusam arendustöö, uute juhtimisvõtete ja tööstiili omaksvõtt, töötajate kinnistumine ja nende motiveerituse paranemine. Klastrid loovad konkurentsieeliseid. Koostöövõrgu kooshoidmiseks peab jaguma eeliseid kõigile.

Klastrid ei vaja otsest juhtimist, sest nende tegevust ohjab turg, kuid samas on olemas siiski ka võimalused mõjutada klastrite sündi ja käekäiku. Kõigepealt tuleb näha klastrite võimalusi sünniks – uuringute ja üldistuste abil tuleb selgitada need võimalused välja ja seejärel potentsiaalseid huvitatud osapooli sellest teavitada. Selles etapis on praegu ka Rapla maakond – esmased kokkuvõtted on tehtud. Edasi tuleb hakata looma eeldusi klastrite tekkeks – suhtluse loomine, koolitus, seadusandluse muutmine – ning nende tegevuse aktiveerimiseks – soodsa keskkonna kujundamine. Raplamaal on head eeldused toidu-, puidu- ja turismiklastrite väljaarendamiseks.

Süvendatud klastripõhise koolituse järgi vajadus tekib kutseõppeasutustes, täiend- ja ümberõppesüsteemis, tulevikus eeldatavasti ka kõrghariduses. Raplamaal tuleb vajalikes majandusharudes kujundada Eesti parim kompetents ja teaduspotsentsiaal.

Inkubatsioonikeskuse loomine maakonda on väga oluline uutele ettevõtjatele alustamise julguse andmiseks ja tegutsevate ettevõtete vahel koostöö edendamiseks.

Klastrite areng eeldab tihti ka ettevõtete füüsilist lähedust. See tõstatab vajaduse senisest aktiivsemalt tegeleda ka nn. tehnokülade ja teiste tootmispiirkondade väljaarendamisega. Praegusel hetkel on need osaliselt kasutusel, kuid osaliselt ka kasutusest väljas ja lagunevad. Sellistel maa-aladel on tihti välja ehitatud minimaalselt vajalikud tehnilised infrastruktuurid, kuid paljus on need amortiseerunud ning vajavad renoveerimist.

Kinnisvaraarendus tuleb viia kohaliku omavalitsuse tasemele, sest see võimaldaks tühjade tootmishoonete kasutuselevõtmist ja aktiivsemalt otsida investoreid. Omavalitsusel on võimalik vähesel määral suunata ettevõtjate huve, tehes soodustusi maamaksule ja rendipindadele. Tuleb taotleda muudatusi (nõuded, trahvid) seadusandluses, mis tagaksid lagunenuid hoonete lammutamise. Läbi planeeringute tuleb alustada ka uute tööstuskülade

loomist ja väljaehitamist, kus see on vajalik ja otstarbekas. Vanadest piirkondadest tuleks kasutusele võtta Orgita, Valgu, Kasti, Varbola, Kaerepere jne. Uus tööstuspiirkond on välja kujunemas Kohila alevisse. Edukalt on ettevõtlust arendatud Järlepas ja Järvakandis.

Kohalikele maavaradele baseeruv ettevõtluse areng on aeglane, kõige aktiivsemad on puiduettevõtjad ja turbatootjad, kuid dolomiidi ja paekivi kasutamine tööstuses on tagasihoidlik.

Raplamaa majanduselu arengut ja kohaliku potentsiaali täielikumat ärakasutamist segab ka maakonna nõrk *imidž*. Süstemaatilist imagoloogilist tööd on tehtud vähe, pigem on olnud tegemist stiihiliste ettevõtmistega. Ei ole suudetud kujundada positiivset suhtumist maakonda. Süsteemne maakonna maine parandamine on üks järgneva perioodi olulisi ülesandeid. Selleks tuleb välja töötada mainekujunduskava ning meetmetepakett selle elluviimiseks.

Tegevuskava

<i>Tegevus</i>	<i>Möödetav tulemus</i>	<i>Kes teeb?</i>	<i>Millal teeb?</i>	<i>Raha EEK</i>
I. Uuring ettevõtlusalase koolitusvajaduse ja võimaluste kohta	Uuring läbiviidud; tulemused olemas	RAEK koostöös KOV-ga	2006	15000
1. Uuringu meetodika ja vormi koostamine	Meetodika ja vorm väljatöötatud	RAEK + konsultant	2006	10 000
2. Tutvustavad artiklid vallalehtedesse	Artiklid ilmunud	RAEK	2005	-
3. Meetodika ja uuringu tulemuste teavitamine	Info olemas	RAEK teabepäevadel	2007 Veeb	-
4. Koolituste läbiviimine vastavalt uuringu tulemustele	Koolituse soovijad	RAEK otsib koolitajad	2006 mai	
II. Positiivse ettevõtlusalase kliima kujundamine	Arenev ettevõtlus	RAEK, meedia	Pidev	-
5. Ettevõtjate edulood (küsimustiku alusel)	Artiklid ajalehes	Ajakirjanik RAEK	Kord kuus	
6. Koostöö arendamine turismi, puidu, õmbluse ja teeninduse vallas	Klastrite võrgustiku moodustumine	Ettevõtjate ühendused, RAEK, MV	2006	
7. Koolitused koostöö soodustamiseks (turism)	Koostööd otsiv koolitatud teenindaja	RAEK, eksperdid	2006	
8. Olemasolevate ja kavandavate tööstuskülade ja ettevõtluse inkubatsiooni keskuse kaardistamine	Andmebaas olemas	RAEK KOV Maavalitsus	2006	
9. Käivitamiseks võimaluste otsimine	Töögrupp	RAEK, EAS, KOV, EU fondid	Aprill 2006	
10. Inkubatsioonikeskuse rajamine maakonda	Alustavale ettevõtjate tugibaas	RAEK, MV, Kehtna MTK	2007 märts	500000
11. Põllumajanduspargi väljaarendamine	Teadustöö edendamine	Kuusiku Katsekeskus	2006	
12. Naisettevõtjate teabekeskuse loomine ja selle tegevuse kindlustamine (FEM Projekt)	Lisandub uusi naisettevõtjaid, olevate ettevõtjate oskused arenevad	RAEK	2006 Jaan. - 2010	EL (Interreg III B) – 38100; RAEK - 342600
III. Kutsehariduskeskuse loomine Raplamaale	Uus ametikool	Sihtasutus, Struktuurifond	2007-2010	10 milj. EL
13. Uuringu läbiviimine uue loomiseks või olemasolevate reorganiseerimiseks	Kutsehariduse taseme tõus	RAEK tellib uuringu	2007	
14. Ametiõpe vastavalt ettevõtluse vajadusele ja ka moodulõppe võimalus	Uued populaarsed erialad	Sihtasutus, HM	2010 alates	
15. Integreeritute ameti-, keele- ja kultuuriõpe	Olemasolevate võimaluste ärakasutamine	Sihtasutus, seadus	2008 Jaan.	
16. Koostöö arendamine täiskasvanute koolitustel (ümber- ja täiendõpe, ka töötute koolitus)	Tööpuuduse vähenemine	Kehtna MTK V-Vigala TTK Tööhõiveamet KEA	2006 sept.	

IV. Alternatiivettevõtluse arendamine ja propageerimine				
17. Mahepõllumajanduse edendamise soodustamine	Uued koolitatud ettevõtjad	Rapla Nõustajate Keskus	2007 jaan.	
18. Marjakasvatus (mustikas, astelpaju jne)	Aktiivne ühingute tegevus	Põllumajanduse toetused	2006 jaan.	
19. Käsitöötajate koondumine organisatsiooni	Koostöövõrgustiku loomine	Seltsing "Süstik" Kodukant	2006	
20. Aktiivne puhkus Kuusiku Katsakeskusesse	Ajalugu ja teadustööd tutvustav turismikeskus	Kuusiku katsakeskus, turismiettevõtjad	2006	
V. Täiskasvanute nõustamiskeskused				
21. Töötuse vähendamine	Täiskasvanute ümberõpe	Rapla Tööhõiveamet, KEA, Kehtna MTK	pidev	
22. Karjääri nõustamine	Täiskasvanutele	Noorte teabekeskus	pidev	
23. Kaugtöö pakkumine	Erinevatele sihtrühmadele	Tööhõiveamet, ettevõtted	2006 jaan	
VI. Põllumajanduse arendamine				
24. Põllumajanduse tootmisele kvalifitseeritud kaadri ettevalmistamine	Taime- ja loomakasvatuse ettevõtetesse õpetatud kaader	Ettevõtjad, ametikoolid	2006 sept	
25. EU fondide uute võimaluste ärakasutamine	Uued tootmisharud	Talupidajate Liit, PRIA, PM	pidev	
VII. Gaasitrassi kasutuselevõtmine				
26. Gaasi tarbimine – Rapla, Kehtna ja Käru vallad	Ettevõtte tootmiskulud vähenevad	VV Ettevõtjad Maavalitsus	2006 dets	
27. Järvakandi gaasitrassi jaotusvõrgu laiendamine	Uute ettevõtete tekkimine	Vallavalitsus, ettevõtjad	2006 jaan	